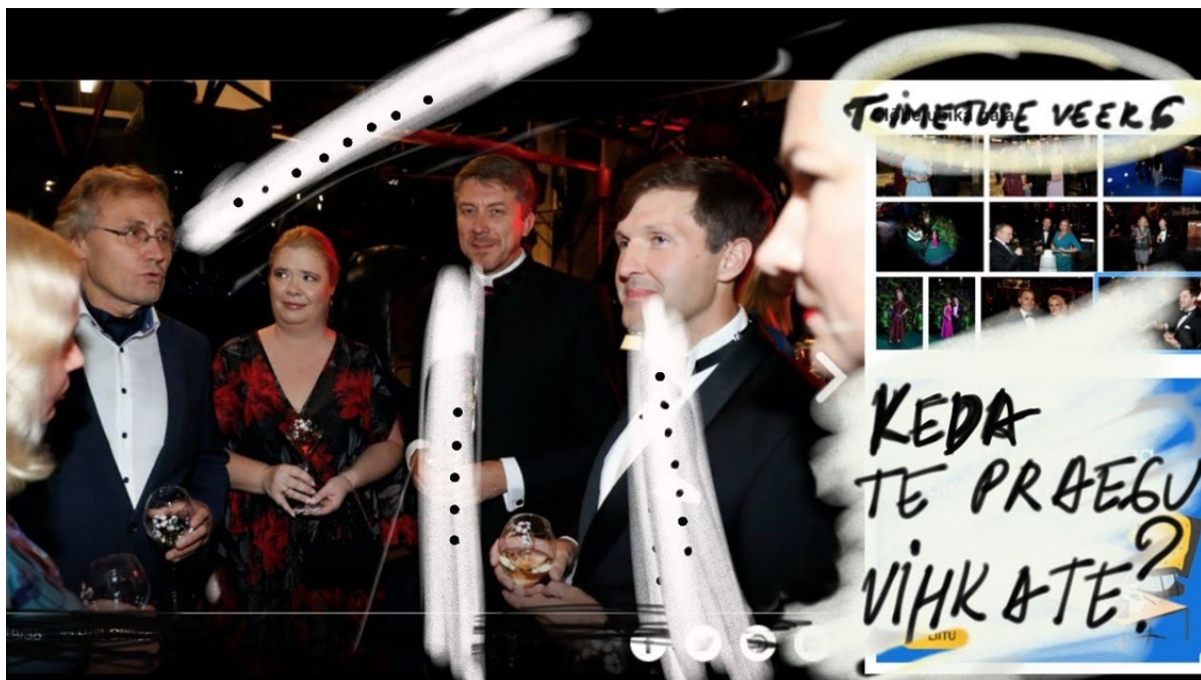

Tere, hea lugeja!

Sinu postkasti on jõudnud Feministeeriumi oktoobri uudiskiri, kust saad lugeda toimetuse veergu vaenukõne teemal ja Isabel Jezierska kommentaari uiguuri naiste kallal toime pandavast vägivallast ning valikut tegutsemissoovitustest. Nagu ikka, jagame ka aktuaalset lugemist Feministeeriumi arhiivist ja mujalt.

Toimetuse veerg

Oktoobris tundub, et tähtsatel ametikohtadel olevatel inimestel on suuremat sorti segadus vaenukõnest aru saamisega. Koostasime memo, mille sihtgrupiks on vabariigi justiitsminister ja ülejäänud valitsus.

Pedagoogilisel eesmärgil on sedapuhku õige alustada sellest, mida vaenukõne ei ole. Vaenukõne ei ole pelgalt šokeeriv, solvav või häiriv väljendusviis. See ei ole isegi ropp sõim, vihane kõne või lihtsalt halvasti ütlemine. Vaenukõne ei ole see, kui kirjutad internetis, et ajakirjanikud on kaabakad (kuigi sellega, et kõrged ametiisikud sõimavad ajakirjandust ja ajakirjanikke, kaasneb märkimisväärne negatiivne mõju demokraatialle). Vaenukõne ei ole ka see, kui keegi sulle ütleb "toetad homoabieli ää oled pedofil vä" (kuigi see on vastik).

Mis on vaenukõne? Appi on tõtanud Eesti Inimõiguste Keskus, tsiteerime: "Vaenukõne

õhutab vaenulikkust, vihkamist või vägivalda inimeste vastu, tulenevalt nende identiteedist. Vaenukõne eesmärk on kellegi inimväärikust alandada või lausa tervet inimrühma diskrimineerida, mitte nende tegude, vaid selle pärast, kes nad on. /.../ Vaenukõne alavääristab inimesi nende puude, soo, vanuse, nahavärvi, usu, rahvuse, seksuaalse orientatsiooni, soolise identiteedi või päritolu pärast.” Vaenu õhutamine ehk vaenukõne on seda tõsisem, mida kõrgemal positsioonil on vaenu õhutaja ja mida suuremale auditooriumile ta vaenu õhutab. On suur vahe, kas sarjad mingit inimgruppi oma sõbrale saunas, või oled usujuht või erakonna esimees (ja minister) ja kuulutad seda kõikidele oma jälgijatele

Kui soovite teada, mida valitsus tegema peaks ja mis saab Moorapea kookidest, siis loe edasi värskest toimetuse veerust.

Genotsiid uiguuri rahvuse vastu või vägivald uiguuri naiste vastu? Isabel Jezierska kommentaar

Uiguuri naine Mihrigul Tursun, keda on korduvalt nn ümberkasvatuslaagris kinni peetud ja piinatud. Foto: [Wikimedia Commons](#)

Genotsiid kui inimgruppi vastane vägivald

Sõna “genotsiid” on loodud kreeka eesliite genos ja ladina järelliite cide lõimimisest. Esimene viitab rassile või hõimule, teine tapmisele või surmamisele. Seega seda terminit kasutatakse kirjeldamiseks sihipärasest tegevusest, mille eesmärk on hävitada tervikuna või osati mingi teatud inimgrupp. Näiteks ÜRO genotsiidikonventsioonis loetakse küsimuse all olevateks inimgruppideks – ilmselt mõiste kujunemise ajaloost tulenevalt – rahvus- ja rassigruppe ning etnilisi ja religioosseid gruppe; soo või seksuaalvähemused nende sekka ei loeta.

Seejuures on genotsiidi mõiste juures oluline kavatsus hävitada see teatud inimgrupp. ÜRO genotsiidikonventsioon loeb genotsiidiks muu seas ka seda, kui võetakse kasutusele meetmeid, näiteks sunni korras rasestumisvastaste vahendite kasutamist, steriliseerimist või sundaborte, eesmärgiga takistada sündivust selles inimgrupis.

Kes on Hiina ühe lapse poliitika tõttu kannatanud?

See, et Hiina Xinjiang'i provintsis steriliseeritakse uiguuri naisi, ei tohiks olla uudiseks neile, kes on jälginud Hiinas toimuvat: näiteks on uiguuridele ehitatud nn ümberkasvatuslaagreid, kus tegelikult tehakse sunnitööd ning õpitakse pähe Hiina kommunistlikku propagandat.

Sunni korras rasestumisvastaste vahendite kasutamine, steriliseerimine ja sundabortide tegemine ei ole Hiinas midagi uut. Ühe lapse poliitika võeti Hiinas kasutusele 1979. aastal, kuni see muudeti 2016. aastal kahe lapse poliitikaks. Selle poliitika raames paigaldati naistele pärast esimese lapse sündi – nüüd ka pärast teise lapse sündi – sundkorras kirurgiliselt pessaarid. Ühe lapse poliitika ei puudutanud varem aga seejuures sedavõrd rangelt maapiirkondades elavaid inimesi, niisamuti vähemusrahvusi, nende hulgas ka uiguure.

Ühe lapse poliitika pärast kannatasid ja kannatavad linnas elavad hani naised, nüüd kannatavad ka vähemusrahvusest uiguuri naised. Eri rahvusgruppide naiste vastu kasutatakse samasugust vägivalda, kuid kavatsus on erinev. Ühe lapse poliitikaga pandi toime vägivalda eesmärgiga piirata rahvaarvu, et aidata kaasa selle sama rahvuse säilimisele. Uiguuri naiste vastu toime pandud vägivalda eesmärk on aga piirata selle rahva kasvu, et teha Xinjiang'i provintsis uiguuride arvelt ruumi hanidele.

Genotsiid, naistevastane vägivald või mõlemad?

Kui mõistame hukka vägivalda uiguuri naiste vastu, siis seeläbi mõistame hukka ka vägivalda hani naiste vastu. Sel juhul kavatsus (hävitada rahvusgrupp) sundsteriliseerimise või -abortide taga ei loe, sest tagajärg on sama: naised on ju kannatajad igal juhul. Kui mõistame hukka pelgalt genotsiidi uiguuri rahvuse vastu, siis selles kontekstis me naistevastast vägivalda kui sellist hukka ei mõista, sest tundub, et uiguuri naiste vastu toime pandud vägivald on halb vaid senikaua, kui see on halb rahvusele tervikuna. Samas näibki nii, et nähes naistevastase vägivalda taga eesmärgi säilitada rahvust, kipume sellele üleüldiselt läbi sõrmede vaatama.

Genotsiidi tunnistamine on hea, aga ärgem unustagem, et hani naiste vastu on toime pandud samasugust vägivalda kui uiguuri naiste vastu. Seepärast tasub Xinjiang'i provintsis toimuvat genotsiidi käsitleda ka kui spetsiifiliselt uiguuri naiste vastu toime pandud vägivalda ja mitte üksnes piirduda nende kannatuste üldistamisega kogu rahvale.

Klõpsa siia, et kuulata viimast "Ära kaaguta!" saadet. Viisik ehk Kadi Viik ja Aet Kuusik rääkisid vaenukõnест ja vaenukuritegudest. Kuidas on konservatiivid inimõiguste keelt ja narratiivi kaaperdanud? Mis on läbipõlemine ja kuidas seda aktivistina ennetada?

Tegutse!

- Loomingulisi kirjutajaid koondav kirjutamisgrupp Feminist Creative Writing Workshop kohtub 10.10 virtuaalselt. Kohtumised toimuvad kaks korda kuus ja suheldakse inglise keeles.
- Venekeelne lugemisgrupp "Oma tuba" kohtub 17.10 Feministeeriumis. Kohtumine toimub suuremas seminariruumis, mis võimaldab istuda hajutatult. Palume kanda maski, mille võid saada ka kohapealt.
- Tallinn Feminist Reading Group kohtub sel kuul kolmapäeval, 7.10 ja laupäeval, 24.10 virtuaalselt. Lugemismaterjali ja ürituste nägemiseks liitu TFRG Facebooki grupiga siin. Tekstid ja vestlus on inglise keeles.
- Meie kogukonnaruum on avatud teisipäeviti vahemikus 12–18 ja kolmapäeviti vahemikus 16–19. Astu läbi! Kuidas meid leida? Juhised leiad siit
- Kui soovid saada ülevaadet soopõhise kriitika teemast kultuuris ja omandada mõned teaduspõhised meetodid ja võtted, millega analüüsida soo aspektist meediatekste ja pilte, siis liitu TLÜ BFMi kursusega "Meedia, populaarkultuur ja sugu". Kursus viiakse läbi Zoomi vahendusel ja osaliselt inglise keeles. Kursus on tasuline, läbimise eest on võimalik saada ainepunkte. Rohkem infot siit.

Õhus

- Barbi Pilvre kirjutab palgalõhe tekitavatest põhjustest – naiste „vale“ erialavalik, suurem hoolduskoormus ja tagasihoidlikkus palgaläbirääkimistel
- Rita Holm selgitab, kuidas peresisest seksuaalset väärkohtlemist ehk intsesti ära tunda
- Piret Karro alustas Sirbis soouurija ja feministi arvamusveergu
- Laura Luide kirjutab ligipääsetava kultuuri foorumi põhjal universaalsest disainist ja ligipääsetavuslahenduste rakendamisest
- Aro Velmeti intervjuu anarhismist, tööst ja bürokraatiast lahkunud antropoloogi ja kirjaniku David Graeberiga
- Ringkonnakohus mõistis Martin Halliku seksuaalkuriteos õigeks

Feministeeriumis varem ilmunud

- Isabel Jezierska "[Banaanid, naise keha ja tsensuur ehk Mida õppida Poola kriitilisest kunstist?](#)" (2019)
- Jaan Veski "[Kuidas kasutada demokraatiat?](#)" (2019)
- Pille Tsopp "[Kuidas seista sõnalise rünnaku vastu? Feministi eri](#)" (2018)

Feministlik mõistatuste vihik Feministik on nüüd müügil meie kontoris, Puändi ja Lugesiku raamatupoodides Tallinnas ning Tartu, Viljandi, Pärnu, Kuressaare, Rakvere, Jõhvi ja muidugi Tallinna Rahva Raamatu kauplustes.

Feministeeriumi [kontor](#) ootab külla! [Uksed](#) on lahti teisipäeviti vahemikus 12–18 ja kolmapäeviti vahemikus 16–19. Kuidas meid leida? Juhised leiad [siit](#).

Soovid vabatahtlikuna panustada või teha [meil kogukonnapraktikat](#)? Ootame ürituste korraldusabilisi, tõlkijaid, tõlke ja toimetajaid. Kirjuta nele@feministeerium.ee.

Toimetuse veeru on kirjutanud Feministeeriumi kollektiiv
Kommentaari kirjutas Isabel Jezierska
Päise illustratsiooni on joonistanud Kadri Nikopensius
Uudiskirja on kokku pannud Nele Laos ja toimetanud Aet Kuusik

© 2020 MTÜ Oma Tuba, kõik õigused kaitstud

Te saite selle e-maili, kuna olete Feministeeriumi uudiskirja tellijate hulgas.
[Halda eelistusi](#) või [lahku listist](#).

Võta ühendust info@feministeerium.ee
Postiaadress: Telliskivi 60a/3, 10412, Tallinn